

**«ПІД ХРАМОВИМ КУПОЛОМ»: СПОГАД ПРО
ЗАВДУВАЧКУ ВІДДІЛУ КРАЄЗНАВЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ УЖНУ ГАЛИНУ ШАРГАН**

Любов КИЙ,
завідувачка сектора
Наукової бібліотеки,
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
ORCID 0000-0001-8273-2018

Анотація. У даній статті простежується бібліотечна діяльність Галини Зіновіївни Шарган, провідного бібліографа Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету. Особливу увагу приділено здобуткам Г. Шарган в бібліографічній та науковій роботі з краєзнавства, популяризації краєзнавчого фонду.

Ключові слова: *краєзнавство, Галина Зіновіївна Шарган, бібліографічна діяльність, краєзнавчий фонд, Наукова бібліотека УжНУ.*

Такого диво-почерку я не зустрічала ніколи в житті. Рівні букви, що рядочком винизані, ніби перли на шнурочку, химерно закручені, розбірливі і ошатні, такі особливі, що через роки, бачачи їх, я згадую їхню господиню, авторку – Галину Зіновіївну Шарган, колишню завідувачку відділу краєзнавчої літератури (з 2007 року отримав назву «Карпатика») бібліотеки УжНУ. Так, саме її бібліографічні описи до газетно-журнальних та книжкових джерел на каталожних картках і сьогодні використовуються нинішньою очільницею відділу та читачами, але мало хто нині знає і пам’ятає це.

Час плине і змінює нас, ми чомусь вчимося, щось забуваємо, впроваджуємо нові технології у бібліотечній справі, змінюється специфіка нашої роботи, бо цього вимагає час і обставини. Галина Зіновіївна не працює у бібліотеці УжНУ з 2007 року, але коли б мене запитали, якою має бути бібліотека і бібліотекар нашого часу – в пам’яті неодмінно зринає вона – Галина Зіновіївна Шарган, її невеличка затишна, повна читачів, читальна зала, прикрашена кетягами калини

та колосками хліба. Незабутньо... Студенти, науковці, колеги, друзі – всі радо працювали тут. Завжди привітна, толерантна, терпляча до примхливих відвідувачів (були і такі), освічена, але постійно вдосконалююча свої професійні якості, добре обізнана у своїй справі. Хоча Галина Зіновіївна не була корінною закарпаткою і вважала себе галичанкою (народилася 4 червня 1953 р. у м. Тернопіль), вона всім серцем любила Закарпаття. Працюючи у відділі «Карпатика», вона вивчала історії життя відомих людей карпатського краю, періоди історії Закарпаття, радила те чи інше необхідне джерело інформації своїм читачам. Мене вражали її книжкові виставки: цікаві, широкі, логічні. Галина Зіновіївна багато працювала з фондом, упорядковуючи і поповнюючи його, вишукуючи унікальні видання, які зацікавлять науковців, викладачів і студентів. Нотувала, розписувала збірники, формувала тематичні каталоги.

Свій трудовий шлях у Науковій бібліотеці тодішнього Ужгородського державного університету Галина Зіновіївна розпочала 21 серпня 1988 року. Спочатку працювала як рядовий бібліотекар у читальній залі № 5, при студентському гуртожитку, далі – бібліотекарем (з 18 березня 1991 року) та провідним бібліотекарем на абонементі наукової і художньої літератури. З 1999 року (в особовій справі не вказано конкретну дату призначення її завідувачкою сектора) Галина Зіновіївна очолює відділ краєзнавчої літератури університетської бібліотеки, займаючи, від 2 вересня 2002 року, посаду провідного бібліографа.

У монографії «Наукова бібліотека Ужгородського національного університету: від джерел до сучасності» скупко зазначено: «Від 1999 року у відділі працює Галина Зіновіївна Шарган (зав. сектора), яка розпочала власне науково-дослідницьку роботу у відділі, широко пропагуючи краєзнавчі фонди бібліотеки, допомагаючи науковцям у пошуках необхідної літератури, розгортаючи ґрунтовні виставки, присвячені відомим дослідникам карпатського краю, концентруючи краєзнавчий матеріал у відділі та публікуючи науково-популярні статті у співавторстві з бібліографом О. Д. Закривидорогою» [1, с. 279].

Хочеться зазначити, що Галина Зіновіївна була не тільки співавтором науково-популярних статей, як наголошується у вищезазначеному джерелі, а була також співавтором і укладачем бібліографічних покажчиків, наукових рецензій, є одноосібно автором статей. Як талановитий педагог Галина Зіновіївна теж проявила себе (за освітою Галина Зіновіївна була вчителем — закінчила 1975 року Тернопільський державний педінститут за спеціальністю вчитель біології та хімії

у середній школі), проводячи бібліотечно-бібліографічні заняття для студентів, навчаючи користуватися картотеками та каталогами, орієнтуватися у просторі інформації.

У співавторстві з бібліографом О. Закривидорогою, Г. Шарган уклала такі бібліографічні покажчики: «Література до 60-річчя Карпатської України: (Із фондів Наукової бібліотеки Ужгородського державного університету) : вибрана бібліографія» (Ужгород : Вид-во УжДУ, 2000. 112 с.); «Павло Федака : біобібліогр покажч. до 60-річчя від дня народж.» (Ужгород : Карпати, 2005. 267 с.); «Доцент Юрій Сак : біобібліогр. покажч. Видається до 90-річчя від дня народж. науковця» (Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2007. 112 с. (Сер. «Вчені Ужгор. нац. ун-ту»)); «Василь Довгович. Література із фондів Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету (Ужгород : Гражда, 2004. С. 87–111).

Із уже згадуваною Оленою Закривидорогою, Галина Зіновіївна виступає співавтором ряду науково-популярних та наукових статей: «Вдячні за допомогу : [виробнича практика студентів-філологів у б-ці] (Ужгор. ун-т. 2000. 27 жовт. С. 4); «Константин Матезонский» (Ужгород : [б. в.], 2003. С. 12–14); «Історичний екскурс у світ краєзнавчих пам'ятних дат : [щорічник “Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2005 рік”]» (Світогляд. 2004. 31 груд. С. 5); «Михайло Іванович Алмашій: 75-річчя з дня народження заслуженого вчителя України, хормейстера (нар. 1930)». Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2005 рік (Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2004. С. 255–259); «Науковець-хімік про себе, родовід і рідний край : [проф. М. І. Головей] (Погляд. 2004. 24 лют. С. 3); «Життя, присвячене історії рідного краю». Історикові та журналісту Омеляну Довганичу – 75: статті, нариси, інтерв'ю, нагороди (Ужгород : Гражда, 2006. С. 59–62) ; «Передноворічний подарунок країнам: Очікуване видання Закарпатської обласної універсальної бібліотеки – щорічник “Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2006 рік” – побачило світ задовго до початку Нового року у видавництві Валерія Падяка» (Світогляд. 2005. 17 груд. С. 12); «Степан Львович Рудницький: 130-річчя від дня народження вченого-географа (1877–1937)». Календар краєзнавчих пам'ятних дат на 2007 рік (Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2006. С. 451–457); «Цінне краєзнавче видання : [вихід «Календаря «Просвіти» на 2006 рік]» (Трибуна. 2006. 29 квіт. С. 12); «Фундатор української наукової географії: До 130-річчя з дня народження та 70-річчя з дня смерті Степана Львовича Рудницького». Календар «Просвіти на 2007 рік (Ужгород, 2007. С. 157–160) та ін.

Галина Зіновіївна є співавтором рецензій до численних друкованих видань, наприклад: «Обличчям до правди». Соціал-демократ. 2000. 16 верес. (рец. на кн. : Повернення до правди. Література про репресованих громадян Закарпатської області : бібліогр. покажч. / уклад. : О. В. Хланта, О. Д. Довганич (Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2000. 51 с.); Вітцева наука. Світогляд. 2003. 27 груд. С. 12. (Рец. на кн. : Сенько І. Як то давно було : [фольклорні записи легенд, переказів, бувальщини, билин та притч Закарпаття]. (Ужгород. 2003. 363 с.); Струни її серця. Трибуна. 2006. 11 лип. С. 4. (Рец. на кн. : Сорока С. Лети, моя мелодіє! : пісні. Ужгород : Вид-во О. Гаркуші, 2006. 82 с.); Галина Зіновіївна є авторкою рецензії: «З історії медицини рідного краю» : [про кн. Н. Вакули «Нариси історії медицини Закарпаття» (Ужгород : Мистецька лінія, 2006)]. (Трибуна. 2006. 4 лип. С. 4).

Як бачимо, за вісім років, протягом яких Галина Зіновіївна очолювала відділ краєзнавчої літератури з 1999 по 17 вересня 2007 року (звільнена за власним бажанням через стан здоров'я), праця її була плідною і вагомою. Вона полишила по собі гідну пам'ять, бо як зауважувала поетеса- бібліотекар Софія Сорока у вірші, присвяченому Галині Зіновіївні: «...І вправно робить справу звичну, так, як велить і серце і душа. І завжди відчуваєш тут щось рідне...» [3, с. 75]. На превеликий жаль, ці слова адресовані уже минулому. У вересні 2022 року Галина Зіновіївна, після довгих років боротьби з важкою хворобою, відійшла у вічність. Та ми пам'ятаємо її щирість, гаряче серце, гострий розум, вроджену інтелігентність, а той дух єдності, доброзичливості, взаємодопомоги, що панував під «храмовим куполом» єпископської резиденції, у якій знаходилася наша бібліотека і де ми працювали, створювали такі люди, як Галина Зіновіївна.

Література:

Наукова бібліотека Ужгородського національного університету: від джерел до сучасності: колект. монографія / редкол. : М. М. Медведь (голова редкол.), О. В. Брянник, В. В. Воробець, Л. О. Мельник ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Ужгор. нац. ун-т”, Наук. б-ка. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. – 572 с. : іл.

Олена Закривидорога – книгознавець, бібліограф, педагог : зб. матеріалів, присвяч. 90-річчю від дня народж. / уклад. : В. В. Воробець, Л. О. Мельник, С. П. Слепньова ; відп. за вип. М. М. Медведь ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Наук. б-ка УжНУ. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2014. 180 с.

Сорока С. Моїй святині: поезії, присвячені університету і бібліотеці. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші , 2007. 84 с.

Державний архів Закарпатської області. Ужгородський національний університет. Відділ кадрів. Т. 2. Особові картки працівників, звільнених у 2007 р. (М–Я). Арк. 64.

«UNDER THE TEMPLE DOME»: MEMORIES OF THE HEAD THE OF REGIONAL LITERATURE AND HISTORY LIBRARY DEPARTMENT HALYNA SHARGAN

Lyubov Kij,

Head of the Department

Scientific Library

Of Uzhgorod National University

ORCID 0000-0001-8273-2018

Annotation. The article deals with the library activity of Halyna Zinovievna Shargan, the leading bibliographer of the Scientific Library of Uzhhorod National University. Particular attention is paid to the achievements of Halyna Shargan in bibliographic and scientific work on local history, promotion of local history fund.

Key words: *regional history, Halyna Shargan, bibliographic activity, local history fund, Scientific Library of UzhNU.*